

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA TA'LIM VAZIRLIGI
ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O'ZBEK TILI VA
ADABIYOTI UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlar bo'yicha prorektor
S.Normamatov
_____ 2022



HOZIRGI ADABIY JARAYON VA YANGI O'ZBEK ADABIYOTI
fanining ishchi o'quv dasturi

Bilim sohasi: 100 000 - Gumanitar soha
Ta'lim sohasi: 120 000 – Gumanitar fanlar
Ta'lim yo'nalishi: 5120100 – Filologiya va tillarni o'qitish (o'zbek tili)

Umumiy o'quv soati – 194 soat

Shu jumladan:

Ma'ruza – 30 soat (7 - semestr)

Amaliy mashg'ulotlar – 38 soat (7 - semestr)

Seminar mashg'ulotlar – 40 soat (7 -semestr)

Mustaqil ta'lim soati – 86 soat (7 - semestr)

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim 2018-yil "25" dagi 1 - sonli buyrug'i bilan (buyruqning 1 ilovasi) tasdiqlangan "Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti" fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi ToshDO'TAU Kengashining 2022-yil "25" 08 dagi 1 -sonli bayoni bilan tasdiqlangan.

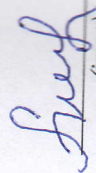
Tuzuvchi:

Xoldorov D.

ToshDO'TAU "Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon" kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori

O'zbek filologiyasi fakulteti dekani:

2022-yil "25" 08


(imzo) B. Abdushukurov

"Adabiyot nazariyasi va zamonaviy adabiy jarayon" kafedrasi mudiri:

2022-yil "24" 08


(imzo) B. Karimov

1. O'quv fanini o'qitish bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar:

Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti fani bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga qo'yiladigan talablar.

Talaba:

- Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti fanining taraqqiyot tamoyillari, davr adabiyotini yuzaga keltirgan omillar, qonuniyatlar, o'ziga xos xususiyatlari, yangi o'zbek adabiyoti namoyondalari biografiyasi, o'zbek adabiyotining yangi tur va janrlar bilan boyishi, badiiy tahlil tamoyillari, adabiy tanqidning istilohiy ma'nolari va tarixiy taraqqiyotini o'rganish malakasi va bilimiga ega bo'lish;

- o'zbek adabiyoti taraqqiyotining asosiy yo'nalishlarini belgilash, badiiy asarni tahlil qilish va baholash, o'zbek adabiyoti rivoji yuzasidan umumlashmalar chiqarish, davr muhitiga olib kiruvchi ilmiy adabiyotlar bilan qiyosiy ishlash, yangi o'zbek adabiyotini tashkil qiluvchi omillarni o'quvchiga etkaza olish, o'zbek adabiyotidagi janrlar sinkretizmini farqlay olishi hamda tanlangan adabiy-ilmiy mavzu yuzasidan ilmiy xulosalar chiqara olish ko'nikmasini hosil qilish;

- o'zbek adabiyoti taraqqiyotiga qardosh xalqlar adabiyotining ta'sirini tushuntira olish, yangi o'zbek adabiyotidagi janriy izlanishlar, adabiy matnda badiiyat namunalari yungicha estetik va xolis munosabatlarning paydo bo'lishini tahlil qilish, mustaqillik davri adabiyoti, uning asosiy xususiyatlarini tahlil qila olish, turli oqimdagi badiiyat namunalari yungicha estetik munosabatlarning qaror topishini tahlil qila olish, ijod ahlining o'zbek adabiyoti taraqqiyotidagi o'rni baho bera olish, talqin va tahlildagi yangicha nazariyalarning maydonga kelganligini anglash malakalariga ega bo'lishi kerak.

2. Asosiy qism

"Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti" fani bo'yicha ma'ruza mashg'ulotlari taqsimoti

7-semestr

№	Mavzular	Soat	Qo'llaniladigan yangi pedagogik va axborot texnologiyalari	Mashg'ulot o'tkazish muddati (hafta)
1.	Yangi o'zbek adabiyoti. Bu adabiyotning asosiy xususiyatlari	2	Prezentatsiya	
2.	XX asr boshi adabiyoti	2	Prezentatsiya	

3.	Yangi o'zbek adabiyotida realizm bosqichlari	2	Prezentatsiya	
4.	Tahlil san'ati	2	Aqliy hujum	
5.	G'afur G'ulom, Oybek hayoti va ijodi	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
6.	Hamid Olimjon va Abdulla Qahhor ijodi	2	Aqliy hujum	
7.	Maqsud Shayxzoda, Mirtemir hayoti va ijodi	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
8.	Zulfiya va Asqad Muxtor hayoti va ijodi	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
9.	Sharof Rashidov va Said Ahmad ijodi	2	Aqliy hujum	
10.	Odil Yoqubov va Pirimqul Qodirov nasri	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
11.	Erkin Vohidov she'riyati va dostonlari	2	Aqliy hujum	
12.	Abdulla Oripov she'riyati va dostonlari	2	Prezentatsiya	
13.	Shukur Xolmirzaev va O'tkir Hoshimov qissa va romanlari	2	Prezentatsiya	
14.	Rauf Parfi va Shavkat Rahmon she'riyati	2	Aqliy hujum	
15.	Istiqlol davri o'zbek adabiyoti	2	Aqliy hujum	
	Жами:	30		

Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti fani bo'yicha amaliy mashg'ulotlari taqsimoti:

№	Mavzular	Soat	Qo'llaniladigan yangi pedagogik va axborot texnologiyalari	Mashg'ulot o'tkazish muddati (hafta)
1.	G'afur G'ulom nasri.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
2.	G'afur G'ulom she'riyatida falsafiy	2	Faol interaktiv prezentatsiya	

	teranlik va badiiy mukammallik.		prezentatsiya
3.	Oybek she'riyati.	2	Aqliy hujum
4.	Oybek - romannavist	2	
5.	Abdulla Qahhorning "Sarob" romanida davr va shaxs tasviri.	2	Prezentatsiya
6.	Hamid Olimjon she'rlari va dostonlari	2	Prezentatsiya
7.	Zulfiya she'rlari va dostonlari	2	
8.	Maqsud Shayxzodaning "Mirzo Ulug'bek" tragediyasida shaxs fojiasi talqini.	2	Aqliy hujum
9.	Mirtemir va Asqad Muxtor she'riyati.	2	Aqliy hujum
10.	"Ufq" trilogiyasida zamon va inson tarixiy hayotining haqqoniy tasviri. Trilogiyaning badiiy qimmatini.	2	Prezentatsiya
11.	Odil Yoqubov romanlarida tarixiylik ifodasi. Davr va shaxs fojiasi.	2	Faol interaktiv prezentatsiya
12.	Pirimqul Qodirovning tarixiy romanlari.	2	Faol interaktiv prezentatsiya
13.	Erkin Vohidovning "Yoshlik devoni" dagi lirik qahramon	2	Faol interaktiv prezentatsiya
14.	Erkin Vohidov dostonlari	2	Faol interaktiv prezentatsiya
15.	Abdulla Oripovning "Yillar armoni" to'plami	2	Faol interaktiv prezentatsiya
16.	Abdulla Oripov dramalari. "Jannatga yo'l" dramatik dostonida falsafiylik va badiiylik.	2	Prezentatsiya
17.	O'tkir Hoshimovning sevgi qissalari,	2	Faol interaktiv prezentatsiya
18.	Shukur Xolmirzaev, Tog'ay Murod asarlari tahlili	2	Faol interaktiv prezentatsiya
19.	Rauf Parfi, Shavkat Rahmon ijodida metafora.	2	Prezentatsiya
	Жами:	38	

Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti fani bo'yicha seminar mashg'ulotlari taqsimoti:

№	Mavzular	Soat	Qo'llaniladigan yangi pedagogik va axborot texnologiyalari	Mashg'ulot o'tkazish muddati (hafta)
1.	G'afur G'ulomning hikoyanavislik mahorati. G'afur G'ulom ijodining adabiyotshunoslikda o'rganilishi.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
2.	Oybek ijodining tanqidchilikdagi talqini.	2	Aqliy hujum	
3.	"O'tmishdan ertaklar" qissasida davr va shaxs talqini. Abdulla Qahhor komediyalari.	2	Prezentatsiya	
4.	Hamid Olimjon dramalari va ijodining o'rganilishi.	2	Prezentatsiya	
5.	Asqad Muxtor romanlari va dramaturgiyasi.	2	Aqliy hujum	
6.	Said Ahmadning hikoyanavislik mahorati.	2	Aqliy hujum	
7.	Odil Yoqubov ijodi va adabiy tanqid. "Adolat manzili" romanida shaxs fojiasi.	2	Prezentatsiya	
8.	Pirimqul Qodirov ijodining adabiyotshunoslikdagi talqini.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
9.	Pirimqul Qodirov ijodida davr muammolari talqini	2	Prezentatsiya	
10.	"Ruhlar isyoni" – fojeaviy asar sifatida. "Istanbul fojiasi" dramatik dostonida davr va shaxs talqini. Erkin Vohidov ijodiga tanqidchilik munosabati.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
11.	Abdulla Oripov ijodining tanqid va adabiyotshunoslikdagi talqini.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
12.	O'tkir Hoshimov ijodi va adabiy tanqid.	2	Prezentatsiya	

13.	O'tkir Hoshimov ijodida urush mavzusi	2	Prezentatsiya	
14.	Shukur Xolmirzayevning hikoyachilik mahorati.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
15.	Shukur Xolmirzayev ijodi va adabiy tanqid.		Prezentatsiya	
16.	Rauf Parfi she'riyatining o'zbek adabiyotida tutgan o'rni.	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
17.	Tog'ay Murod nasrida milliylik	2	Prezentatsiya	
18.	"Otamdan qolgan dalalar" romanida davr va shaxs fojiasi talqini	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
19.	Shavkat Rahmon ijodi va adabiy tanqid	2	Faol interaktiv prezentatsiya	
20.	Muhammad Yusuf ijodida vatan mavzusi	2	Prezentatsiya	
	Жами:	40		

Mustaqil ta'lim

Mustaqil ta'limni tashkil etishning shakli va mazmuni

Talaba mustaqil ishini tayyorlashda "Hozirgi adabiy jarayon va yangi o'zbek adabiyoti" fanining o'ziga xos xususiyatlaridan kelib chiqqan holda quyidagi ishlarni amalga oshirishi maqsadga muvofiq bo'ladi:

- amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik;
- seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik;
- mavjud darslik va o'quv qo'llanmalari bo'yicha fanning asosiy bob va mavzularini o'rganib chiqish;
- qo'shimcha adabiyotlarga tayanib, yangi o'zbek adabiyotining ayrim bo'lim va mavzularini mustaqil o'zlashtirish;
- yangi o'zbek adabiyoti bo'yicha yangi chop etilgan asarnap bilan tanishib, uni o'zlashtirish;
- talabaning o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlarini bajarish bilan bog'liq bo'lgan fan bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganishi;

- faol va muammoli o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari.
Talabalar mustaqil ta'limning mazmuni va hajmi

Ishchi o'quv dasturining mustaqil ta'limga oid bo'lim va mavzulari	Mustaqil ta'limga oid topshiriq va tavsiyalar	Hajmi (soatda)
1	3	
1. Amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik.	Kutubxonada shug'ullanish	8
2. Seminar mashg'ulotlarga tayyorgarlik.	Kutubxonada shug'ullanish	8
3. Abdulla Qahhor ijodi ranqidchilik nigohida	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
4. Uyg'un va Izzat Sultonning "Alisher Navoiy" dramasi hamda Oybekning "Navoiy" romani qiyosiy tahlili.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
5. Mirtimir lirikasidagi badiiy san'atlarni aniqlash.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
6. Odil Yoqubovning "Ko'hna dunyo" asarini tarixiy polifonik roman namunasi sifatida tahlil qilish.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
7. M.M.Do'ning "Lolazor" asarini polifonik roman namunasi sifatida tahlil qilish.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
8. Tog'ay Murodning "Oydinda yurgan odamlar" qissasida til va uslub.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
9. Sh.Xolmirzaev romanlarida inson psixologiyasi talqini tavsiya qilingan adabiyotlarga tayanib o'rganish.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
10. R.Parfning "Sabr daraxti" asarini tahlil qilib, adabiy taqriz yozish.	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	8
11. Sh.Rahmon she'riatida falsafiylik	Nazariy adabiyotlarni o'zlashtirish	6
Jami:		86

*Izoh: talaba ONgacha yuqoridagi mavzularning biridan referat topshiradi

5. FAN BO'YICHA TALABALAR BILIMINI BAHOLASH VA NAZORAT QILISH MEZONLARI

7-semestr

Baholash mezonlari –

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 9-avgustdagi 19-2018-sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan, O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligidan 2018 yil 26 sentyabrdagi 3069-son bilan ro'yxatdan o'tkazilgan "Oliy ta'lim muassasalarida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tizimi to'g'risidagi" nizomga muvofiq ishlab chiqildi. Baholash ON, YAN dan iborat.

Oraliq nazorat: o'tilgan mavzular bo'yicha og'zaki shaklda o'tkaziladi.

Yakuniy nazorat: Fan bo'yicha semestr davomida o'tilgan mavzular bo'yicha og'zaki shaklda o'tkaziladi.

1. Talabalarining fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagilarga amal qilimadi:

A'lo "5" baho olish uchun talaba nazariy jihatdan chuqur bilimga ega bo'lishi, qo'yilgan nazariy muammoga ijodiy yondoshib, uning mohiyatini tushunib, mustaqil ravishda mushohada yurita olishi, uni hal etish usullarini puxta bilishi va uni amaliyotda qo'llay olishi shart.

Yaxshi "4" baho olish uchun talaba nazariy jihatdan chuqur bilimga ega bo'lishi, qo'yilgan nazariy muammo mohiyatini tushunishi, tahlil usullarini farqlay olishi va uni amaliyotda qo'llay olishi shart.

Qoniqarli "3" baho olish uchun talaba qo'yilgan nazariy muammoning mohiyatini tushunishi, tahlil usullarini bilishi shart.

Qoniqsiz "2" baho talabaga fan bo'yicha aniq tasavvurga ega bo'lmasligi va fanni o'zlashtirmaganligi uchun qo'yiladi.

Фойдаланиладиган адабийотлар го'ухати:

Asosiy adabiyotlar:

1. Мирзаев С. XX аср ўзбек адабиёти. Т.: Yangi asr avlodi. 2005.
2. Норматов У. Янги ўзбек адабиёти. Ўқув қўлланма. – Т.: Университет, 2007.
3. Каримов Н., Мамажонов С., Назаров Б., Норматов У., Шарафиддинов О. XX аср ўзбек адабиёти тарихи. Олий ўқув юртлири учун дарслик. – Т., О'қитувчи, 1999.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Karimov B. "Jadidlar" turkumida "Abdulla Qodiriy". Monografiya. Toshkent. "Yoshlar nashriyot uy'i". 2022 yil, 156 b.
2. To'laboyev O. "Jadidlar" turkumida "Abdulla Avloniy". Monografiya. Toshkent. "Yoshlar nashriyot uy'i". 2022 yil, 180 b.
3. Usmonov O. "Jadidlar" turkumida "G'ulom Zafariy" Monografiya. Toshkent. "Yoshlar nashriyot uy'i". 2022 yil, 156 b.
4. Болтабоев Н. Наср ва услуб. – Тошкент: Фан, 1992.
5. Жўрақулов У. Назарий поэтика масалалари: Муаллиф. Жанр. Хронолог. – Тошкент: Фафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2015.
6. Йўлдошев Қ. Ёنيқ сўз. –Т.: Янги аср авлоди, 2006.
7. Каримов Н. XX аср адабиёти манзаралари. – Т.: Ўзбекистон, 2008.
8. Каримов Б. Рухият алифбоси. – Тошкент: Фафур Ғулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи, 2015.
9. Норматов У. Умидбахш тамойиллар. – Тошкент: Маънавият, 2000.
10. Норматов У. Ижод сеҳри. – Тошкент: Шарқ, 2007.
11. Норматов У. Ижодкорнинг дахлсиз дунёси. – Тошкент: MUMTOZ SO'Z, 2008.
12. Расулов А. Бадийлик – безавол янгилик. – Тошкент: Шарқ, 2007.
13. Rasulova U. Hozirgi adabiyot jarayoni. Mumtoz so'z, 2014.
14. Содик С. Ижоднинг ўттиз лаҳзаси. – Тошкент: Шарқ, 2005.
15. Sanjar Sodiq. Yangi o'zbek adabiyoti tarixi. Darslik. - T., O'qituvchi., 2019.
16. Солжонов Й. Ҳақиқатнинг синчков кўзлари. – Тошкент: Ўзбекистон Миллий кутубхонаси, 2009.
17. Шарафиддинов О. Ижодни англаш бахти. – Тошкент: Шарқ 2004.

18. Холдоров Д. Ижод моҳияти – услуб хосяиати. – Тошкент: Turon zamin ziyu 2017.

19. Xoldorov D. Hozirgi adabiy jarayon: o'zbek qissalari uslubi. – Toshkent: Nodirabegim, 2020.

20. Куронов Д. Томчида кўш акси // Шарқ юлдузи. – 1991. – №12. – Б.120-133.

21. Ҳамдам У. Янги ўзбек шеърляти. Т.: Адлиб. 2012

22. Ҳамдам У. Янгиладиш эхтиёжи. –Т.: Янги аср авлоди, 2007.

23. Қахрамонов Қ. Адабий танкид: янгиладиш жараёнляри. Ўзбекистон Миллий кутубхонаси, 2009.

Elektron manbalar:

1. www.literature.uz
2. www.ziyounet.uz
3. www.natlib.uz
4. www.ziyouz.com
5. www.turonlib.uz